

ОБЛІК І АУДИТ

УДК 657.42

Зеновій ЗАДОРЖНИЙ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ ІНФОРМАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ АКТИВІВ

Проаналізовано наукову літературу щодо класифікаційних ознак оборотних і необоротних активів та малоцінних активів. Доведено, що основною ознакою поділу активів на оборотні та необоротні має бути плановий період їх експлуатації. Обґрунтовано, що до малоцінних повинні відноситися активи вартістю до 2500 грн.

Запропоновано змінити назву рахунка 22 "Малоцінні і швидкозношувані предмети" на "Швидкозношувані предмети" та узагальнювати на ньому в розрізі субрахунків відповідно "дорогі", "дешеві" і "малоцінні" швидкозношувані предмети. Спецодяг, спецзуття, інструменти, плановий період використання яких перевищує один рік рекомендовано відносити до необоротних активів і узагальнювати на рахунках 10 "Основні засоби", 11 "Інші необоротні матеріальні активи". Обґрунтовано необхідність скорочення кількості первинних документів з обліку швидкозношуваних предметів.

Доведено, що облік нематеріальних активів потрібно здійснювати не тільки у складі необоротних активів на рахунку 12 "Нематеріальні активи", але й у складі оборотних на рахунку 29 "Оборотні нематеріальні активи". Вказано, що запропоновані зміни дадуть можливість отримувати більш якісну та достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства внутрішніми користувачами та інвесторами.

Ключові слова: *якісна облікова інформація, необоротні активи, оборотні активи, малоцінні активи, швидкозношувані предмети, облік нематеріальних активів.*

Постановка проблеми. Реформування бухгалтерського обліку в Україні, яке розпочалося з 01.01.2000 р. після набуття чинності Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (далі – Закон про бухгалтерський облік), Плану рахунків бухгалтерського обліку та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі – П(С)БО) призвело до появи нових трактувань термінів, які вже давно використовувалися в обліковій практиці. Одним із таких термінів є активи. Відповідно до Закону про бухгалтерський облік активи – ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому. Активи класифікуються за цілою низкою ознак. Однією із основних є їх поділ на матеріальні та нематеріальні. В обліку названих активів є чимало проблемних питань, які необхідно вирішити. До їх числа відносяться питання визнання таких активів малоцінними, їх оцінка, нарахування амортизації, руху і списання.

© Зеновій Задорожний, 2018.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання обліку матеріальних і нематеріальних активів розглядали у наукових працях такі науковці: О. Г. Бірюк [1], М. І. Бондар і В. В. Бабіч [2], А. П. Грінько [3], В. М. Диба [4], С. М. Кафка [5], Г. С. Косарчук і М. В. Машика [6], П. О. Куцик і Р. Р. Шумило [7, 8], І. І. Малярчук і З. М. Холод [9], О. І. Петрів [10], С. Й. Сажинець [11], Л. Г. Семеген [12], В. В. Сопко [13], Ю. А. Судин [14] та ін. Водночас низка проблемних питань, пов'язаних з обліком саме малоцінних активів, залишається нерозв'язаною.

Метою статті є обґрунтування необхідності в наданні якісної облікової інформації щодо малоцінних матеріальних і нематеріальних активів внутрішнім і зовнішнім користувачам відповідно до сучасних вимог.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією із основних облікових категорій є активи. Від їх розміру суттєво залежить фінансовий стан підприємства. Якщо поділ активів на необоротні та оборотні, матеріальні та нематеріальні досить часто використовується в обліковій практиці, облік таких активів певною мірою описаний у науковій та навчальній літературі, то про облік малоцінних активів цього сказати не можна. Нині в обліку використовуються лише такі терміни, як малоцінні швидкозношувані предмети, що відносяться до оборотних активів, і малоцінні необоротні матеріальні активи, які є складовою необоротних активів. Оскільки основним критерієм відмінностей між необоротними і оборотними активами є плановий період їх експлуатації, а не вартість, то малоцінними, на нашу думку, можуть бути як оборотні, так і необоротні активи, в тому числі нематеріальні.

Аналіз наукової літератури з питань обліку активів свідчить, що більшість науковців під терміном малоцінні активи розуміють сукупність малоцінних необоротних матеріальних активів і малоцінних швидкозношуваних предметів. Якщо віднесення малоцінних необоротних матеріальних активів до малоцінних активів не викликає жодних сумнівів у науковців, то щодо малоцінних швидкозношуваних предметів цього сказати не можна. Це пояснюється тим, що швидкозношуваними можуть бути і активи з великою вартістю. Так, зокрема, як вірно зазначає В. В. Сопко, досить часто на практиці до складу МШП відносять допоміжні та комплектуючі активи значної вартості із коротким терміном служби [13]. На його думку, до чинного Плану рахунків доцільно ввести новий рахунок "Дорогоцінні швидкозношувані предмети". Дещо іншої думки щодо відображення в обліку таких активів притримуються П. О. Куцик і Р. Р. Шумило. За їх словами, до чинного рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" потрібно відкрити субрахунки 221 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" та 222 "Дорогоцінні та швидкозношувані предмети", перейменувавши рахунок 22 на "Швидкозношувані предмети" [7, с. 99]. На наш погляд, швидкозношувані предмети доцільно поділити на три групи: дорогі, дешеві та малоцінні. Такий же поділ але щодо малоцінних необоротних активів запропонувала Л. Г. Семеген [12, с. 59]. Оскільки у Податковому кодексі України встановлено вартісну межу між основними засобами та іншими матеріальними активами в сумі 6 000 грн., то одним із шляхів зближення бухгалтерського обліку з податковими розрахунками є використання цієї суми при поділі матеріальних активів за вартісною ознакою. Зокрема, було б доречним активи вартістю до 2500 грн. відносити до малоцінних, до дешевих – від 2500 грн. до 6000 грн., а дорогих – більше 6000 грн. На нашу думку, такий поділ матеріальних активів сприятиме покращенню їх обліку за центрами витрат та відповідності в системі управлінського обліку і отримання більш якісної інформації відповідними її користувачами.

Г. С. Косарчук та М. В. Машика з метою забезпечення належного контролю за наявністю та рухом малоцінних та швидкозношуваних предметів пропонують зміни до Плану рахунків, виокремивши два субрахунки до рахунку 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети”:

– 221 “Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі і в експлуатації”, де обліковувались б МШП, які перебувають на складі та в експлуатації;

– 222 “Малоцінні та швидкозношувані предмети спеціального призначення” – ведення обліку тільки тих предметів, які відповідають окремій галузі економіки, в якій працює підприємство [6, с. 225].

На нашу думку, ця пропозиція недостатньо сприятиме виконанню того завдання, яке ставлять названі науковці – забезпечення належного контролю за наявністю та рухом МШП. Навпаки, узагальнення на одному субрахунку МШП, які перебувають на складі, із МШП, які знаходяться в експлуатації, не забезпечить відображення місця наявності цих активів на певну дату, а отже, не сприятиме покращенню контролю за їх наявністю та рухом.

Досить оригінальною є пропозиція С. Й. Сажинця щодо організації аналітичного та синтетичного обліку МШП [11, с. 221]. На його думку, враховуючи необхідність розвитку системи обліку оборотних МШП і короткострокових нематеріальних активів, доцільно замінити назву рахунку 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети” на “Оборотні малоцінні та швидкозношувані матеріальні і нематеріальні активи” з використанням таких субрахунків:

– 221 “Оборотні малоцінні та швидкозношувані активи на складі”;

– 222 “Оборотні малоцінні матеріальні активи в експлуатації”;

– 223 “Оборотні швидкозношувані матеріальні активи в експлуатації”;

– 224 “Зношення оборотних швидкозношуваних матеріальних активів”;

– 225 “Транспортно-заготівельні витрати на придбання оборотних малоцінних та швидкозношуваних матеріальних активів [11, с. 221].

Погоджуючись загалом із необхідністю зміни назви рахунку 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети”, важко підтримати пропозицію науковця щодо назв субрахунків. Так, зокрема, недоречним є використання субрахунку 224 “Зношення оборотних швидкозношуваних активів”, оскільки за оборотними активами знос відповідно до національних та міжнародних стандартів не нараховується. Крім цього, немає жодного субрахунку для обліку оборотних нематеріальних активів. Хоча, виходячи із запропонованої С. Й. Сажинцем назви рахунку 22, такий субрахунок повинен би бути в його складі. Разом з тим, на нашу думку, узагальнювати оборотні матеріальні та нематеріальні активи на одному рахунку недоречно, оскільки це різні за своєю формою активи.

Якщо проаналізувати перелік активів, які зараз обліковуються на рахунку 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети”, то можна зробити висновок, що не всі вони підпадають під умови визнання активів оборотними. Так, зокрема, відповідно до Н(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” оборотні активи – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації й споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [16]. Тобто основним критеріями віднесення активів до оборотних є їх реалізація чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

На багатьох підприємствах основними складовими МШП є спеціальний одяг та інструменти. Плановий термін їх експлуатації здебільшого перевищує один рік. У зв'язку з цим доречніше було б такого роду матеріальні цінності обліковувати у складі необоротних активів. У складі МШП доцільно залишати лише спеціальний одяг та інструменти, плановий період експлуатації яких менше одного року. Саме за такими МШП потрібно вести кількісний облік після передачі їх в експлуатацію у розрізі відповідальних осіб. Використання на практиці запропонованого методу обліку спеціального одягу та інструменту дасть можливість покращити контроль за їх використанням і забезпечить єдиний підхід до обліку оборотних і необоротних активів.

Потрібно зазначити, що відповідних змін щодо обліку МШП вимагає зміст Інструкції № 291 з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку в частині другої умови віднесення відповідних активів до МШП – “Операційний цикл, якщо він більше одного року”, оскільки така ж умова передбачена і у визначенні основних засобів, які відносяться до необоротних активів, що наведено у П(С)БО № 7 “Основні засоби”. Наявність однієї і тієї ж умови визнання двох різних за суттю і призначенням активів є помилковим, що підтверджує необхідність внесення запропонованих змін. В продовження цієї думки можна погодитися із пропозицією А. П. Грінько яка вважає, що при розмежуванні активів на оборотні та необоротні доцільно враховувати лише фактичний період їх використання [3, с. 28]. Водночас вважаємо недоцільною її рекомендацію щодо відмови від використання окремого рахунка для обліку МШП. На нашу думку, такий рахунок потрібен, але на ньому доцільно узагальнювати швидкозношувані предмети із різною вартістю, плановий період використання яких становить до одного року.

На необхідності врахування вартісного критерію при розмежуванні МШП і малоцінних необоротних активів поряд із критерієм “період використання” наголошують П. О. Куцик і Р. В. Шумило [7, с.100]. На наш погляд, цей вартісний критерій необхідно враховувати при поділі активів на основні засоби та малоцінні необоротні активи, а також як вже зазначалося раніше, всередині швидкозношуваних предметів з метою забезпечення належного контролю за такими засобами. Вартісну межу між основними засобами та малоцінними необоротними активами необхідно прописувати у наказі про облікову політику підприємства. У цьому ж наказі потрібно зазначити також і вартісну межу між окремими видами швидкозношуваних предметів. Досить детальний перелік питань, пов'язаних з малоцінними активами, які повинні бути відображені в наказі про облікову політику підприємства, пропонує О. Г. Бірюк. Зокрема, до їх числа вона відносить: номенклатуру МШП; організацію їх оперативного кількісного обліку за місцем експлуатації і відповідними особами протягом строку їх фактичного використання; облік “фірмового” одягу (перелік, строк експлуатації, оплата); оцінка надлишків МШП при інвентаризації; порядок обліку і методика оцінки МШП, що були у вжитку [1, с. 202]. Проаналізувавши запропонований варіант структури наказу, можна зазначити, що відображати в ньому перелік МШП та “фірмового одягу” є недоцільним, оскільки така деталізація об'єктів обліку в такому важливому документі є зайвою. Аналітичний облік МШП повинен здійснюватися у відповідних облікових регістрах.

В наказі про облікову політику підприємства у частині організації обліку малоцінних активів доцільно зазначити методи оцінки окремо оборотних і необоротних активів; вартісну межу між основними засобами та малоцінними необоротними активами; перелік однорідних груп за якими планується вести облік; порядок ведення оперативного обліку в кількісному

вираженні; перелік субрахунків першого та другого порядків, якщо підприємство такі передбачає відкривати; перелік внутрішньої звітності з руху малоцінних активів, якщо складання такої планується.

Питання первинного обліку МШП описано у статтях таких науковців, як Г. С. Кесарчук і М. В. Машика [6, с. 225–226], П. О. Куцик і Р. Р. Шумило [8, с. 19–20], С. Й. Саженець [11, с. 224–225]. Проблемні питання первинного обліку малоцінних необоротних матеріальних активів описані у працях С. М. Кафки [5] і Л. Г. Семеген [13], а обліку нематеріальних активів – у роботах В. М. Диби [4], Ю. А. Судин [14] та ін.

Проаналізувавши пропозиції названих науковців щодо вдосконалення структури первинних документів з обліку МШП, вважаємо за доцільне зазначити, що із нині чинних восьми типових форм можна залишити такі: “Картка обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів” (ф. № МШ-2), “Акт вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів” (ф. № МШ-4), “Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв” (ф. № МШ-7). Доповнивши названі первинні документи відповідними реквізитами, можна відмовитися від використання інших типових форм:

- відомість на поновлення (вилучення) постійного запасу інструментів (ф. № МШ-1);
- замовлення на ремонт або заточування інструментів (пристроїв) (ф. № МШ-3);
- акт на списання інструментів (пристроїв) та обмін їх на придатні (ф. № МШ-5);
- акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів (ф. № МШ-8).

Синтетичний облік оборотних швидкозношуваних матеріальних активів доцільно здійснювати на рахунку 22 “Швидкозношувані предмети” у розрізі таких субрахунків:

- 221 “Дорогі швидкозношувані предмети”;
- 222 “Дешеві швидкозношувані предмети”
- 223 “Малоцінні швидкозношувані предмети”.

Вартісні межі між названими предметами можна встановити відповідно такі:

- малоцінні (до 2500 грн.);
- дешеві (від 2500 до 6000 грн.);
- дорогі (більше 6000 грн.).

Малоцінними можуть бути не тільки матеріальні активи, але й нематеріальні. Останні на сьогодні відносяться тільки до необоротних. Часто на практиці можна зустріти випадки, коли період використання окремих видів нематеріальних активів є менше одного року, тому такого роду активи повинні відноситися до оборотних.

Нематеріальний актив згідно з П(С)БО 8 “Нематеріальні активи” – це немонетарний актив, який немає монетарної форми та не може бути ідентифікований [17]. Майже таке ж трактування цього активу наведене у М(С)БО 38 “Нематеріальні активи” (нематеріальний актив, який немає фізичної субстанції та не може бути ідентифікований) [18]. Із наведених визначень не можна зробити висновок, що нематеріальні активи є тільки необоротними активами, тому пропозиція щодо поділу нематеріальних активів на необоротні та оборотні є обґрунтованою.

Як вірно стверджують М. І Бондар і В. В. Бабіч, на балансі підприємства можуть бути нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання [2, с. 34]. Такого роду активи вкінці кожного року оцінюються на наявність ознак невизначеності обмеження строку такого використання та за відсутності таких обмежень цей строк встановлюється. При поділі нематеріальних активів на необоротні та оборотні в цьому разі такі активи

3. Задорожний

Проблемні питання якості інформації ...

пропонуємо відносити до необоротних. У випадку їх використання протягом року потрібно буде зробити відповідні коригувальні записи.

Наявність нового виду активів передбачає налагодження відповідної організації їх первинного, аналітичного та синтетичного обліку і відображення у внутрішній (управлінській) та фінансовій звітності. Первинний облік оборотних нематеріальних активів можна здійснювати за допомогою тих же документів, що і необоротних. Щодо синтетичного обліку таких активів, то його можна вести на рахунку 29, назвавши його "Оборотні нематеріальні активи". При виборі назви субрахунків до цього рахунку потрібно теж враховувати вартісний критерій, так як це запропоновано із назвами субрахунків до рахунка 22.

З урахуванням вищезазначеного рахунок 29 "Оборотні нематеріальні активи" матиме такі субрахунки:

- 291 "Дорогі оборотні нематеріальні активи";
- 292 "Дешеві оборотні нематеріальні активи";
- 293 "Малоцінні оборотні нематеріальні активи".

Субрахунками другого порядку до запропонованого рахунка 29 можуть бути окремі види нематеріальних активів, якими є чинні субрахунки до рахунка 12 "Нематеріальні активи". Назву останнього теж доцільно змінити на "Необоротні нематеріальні активи". Такий поділ оборотних і необоротних нематеріальних активів дозволить налагодити належний їх аналітичний облік, забезпечити якісною інформацією внутрішніх користувачів для прийняття своєчасних управлінських рішень. Крім цього, розмежування оборотних і необоротних активів сприятиме більш точному визначенню показників фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємств при розрахунку яких враховуються загальні суми окремо необоротних і оборотних активів. Якщо у складі необоротних активів у розділі 1 Балансу нині відображатимуться оборотні нематеріальні активи, то це спотворюватиме вищезазначені показники. Необоротні нематеріальні активи переносять свою вартість на вартість новоствореної продукції частинами через нараховану амортизацію, а оборотні – повинні туди включатися в повній сумі при складанні відповідних первинних документів. Дві повністю протилежні методики обліку різних видів нематеріальних активів суттєвим чином впливають на фінансові результати діяльності підприємств за різні їх періоди. Звідси випливає, що пропозиція щодо поділу нематеріальних активів на оборотні та необоротні має не тільки теоретичне, але й практичне значення, оскільки дасть можливість отримувати більш якісну і достовірну інформацію не тільки внутрішніми, але й зовнішніми користувачами.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи все вищезазначене, можна зробити такі висновки:

1) малоцінними активами слід вважати сукупність оборотних і необоротних активів із вартістю до 2500 грн. Вартісну межу при поділі активів на необоротні та оборотні враховувати не потрібно;

2) облік інструментів, спецодягу, "фірмового одягу", термін експлуатації яких перевищує один рік, доречно вести на відповідних субрахунках до рахунків 10 "Основні засоби" (106 "Інструменти, прилади, інвентар"), 11 "Інші необоротні матеріальні активи" (112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи", 117 "Інші необоротні матеріальні активи"), а не на чинному рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети";

3) використання на практиці запропонованих вдосконалених таких первинних документів з обліку швидкозношуваних предметів, як "Картка обліку швидкозношуваних

предметів”, “Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв”, “Акт вибуття швидкозношуваних предметів” дасть можливість відмовитися від застосування нині чинних таких типових форм: “Відомість на повернення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристроїв)” (ф. № МШ-1), “Акт на списання інструментів (пристроїв) та обмін їх на придатні” (ф. № МШ-5), “Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв” (ф. № МШ-6), “Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів” (ф. № МШ-8);

4) рахунок 22 “Малоцінні швидкозношувані предмети” доцільно перейменувати на “Швидкозношувані предмети” із виокремленням таких субрахунків: 221 “Дорогі швидкозношувані предмети”, 222 “Дешеві швидкозношувані предмети” і 223 “Малоцінні швидкозношувані предмети”. До перших слід відносити активи вартістю більше 6000 грн., до других – від 2500 грн. до 6000 грн., а третіх – вартістю до 2500 грн. Зміна назви рахунка 22 і поділ швидкозношуваних предметів за вартісним критерієм зумовлені тим, що розмежування необоротних і оборотних активів має здійснюватися лише за плановим терміном їх експлуатації. Врахування вартісного критерію при поділі як оборотних, так і не оборотних активів сприятиме покращенню контролю за їх використанням і отриманню більш якісної інформації про структуру активів.

5) в Наказі про облікову політику підприємств в частині організації обліку швидкозношуваних предметів потрібно зазначити методи їх оцінки; субрахунки до рахунка 22, якщо підприємство передбачає такі відкривати; перелік однорідних груп, за якими планується вести облік; порядок ведення оперативного обліку у кількісному виразі; документальне оформлення операцій з руху швидкозношуваних предметів; перелік внутрішньої звітності, якщо складання такої планується;

6) облік нематеріальних активів, плановий термін використання яких становить більше одного року, доцільно вести на рахунку 12 “Необоротні нематеріальні активи”, а якщо такий термін не перевищує один рік, то на рахунку 29 “Оборотні нематеріальні активи”. Субрахунками першого порядку до таких рахунків можуть бути чинні субрахунки до рахунка 12, а другого порядку – відповідно “Дорогі”, “Дешеві” та “Малоцінні”.

Всі вищеперераховані пропозиції з удосконалення обліку матеріальних і нематеріальних малоцінних активів сприятимуть покращенню інформаційної бази менеджменту власників та інвесторів для прийняття ними ефективних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Бірюк О. Г. Формування облікової політики щодо малоцінних та швидкозношуваних предметів / О. Г. Бірюк // *Фінанси, облік і аудит*. – К. : КНЕУ, 2008. – Вип. № 12. – С. 197–203.
2. Бондар М. І. Амортизація необоротних активів: облік та оподаткування / М. П. Бондар, В. В. Бабіч // *Вісник ЖДТУ*. – 2011. – С. 33–34.
3. Грінько А. П. Облік основних засобів: теорія, проблеми, перспективи : моногр. / А. П. Грінько ; Харк. держ. акад. технології та орг. харчування. – Х., 2002. – 276 с.
4. Диба В. М. Організація аналітичного обліку необоротних активів (нематеріальних активів й основних засобів) / В. М. Диба // *Економіка та підприємництво : зб. наук. праць молодих вчених та аспірантів*. – К: КНЕУ, 2008 – Вип. 20 – С. 336–349.

3. Задорожний

Проблемні питання якості інформації ...

---

5. Кафка С. М. Економічний і бухгалтерський підходи до оцінки необоротних активів / С. М. Кафка // Облік і фінанси. – №1 (75). – 2017. – С. 33–40.
6. Кесарчук Г. С. Облік МШП: актуальні проблеми та шляхи вдосконалення / Г. С. Кесарчук, М. В. Машика // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – Вип. 1. – С. 223–227. – (Сер. “Економіка”).
7. Куцук П. О. Визначення економічної суті швидкозношуваних та малоцінних необоротних предметів як передумова раціональної організації їх обліку і контролю / П. О. Куцук, Р. Р. Шумило // Економічний аналіз. – 2010. – №6. – С. 99–102.
8. Куцук П. О. Оцінка сучасного стану обліку і контролю малоцінних і швидкозношуваних активів / П. О. Куцук, Р. Р. Шумило // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2010. – Вип. 29, ч. 2. – С. 18–20. – (Сер. “Економіка”).
9. Малярчук І. І. Основні аспекти фінансового та податкового обліку малоцінних необоротних активів / І. І. Малярчук, З. М. Холод // Наукові записки Української академії друкарства. – 2015. – № 1. – С. 12–19. – (Серія “Економічні науки”).
10. Петрів О. І. Бухгалтерський та податковий аспекти обліку малоцінних необоротних матеріальних активів: основні відмінності та неузгодженості, проблеми обліку / О. І. Петрів // Науково-інформаційний вісник “Економіка”. – 2013. – № 7. – С. 381–387.
11. Сажинець С. Й. Актуальні питання розвитку системи обліку оборотних малоцінних та швидкозношуваних матеріальних активів на підприємстві / С. Й. Сажинець // Вісник Нац. ун-ту “Львів. політехніка”. – 2012. – № 721. – С. 219–225.
12. Задорожний З.-М. В. Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів : моногр. / З.-М. В. Задорожний, Л. Г. Семеген, Л. Т. Богуцька. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 237 с.
13. Сопко В. Деякі питання термінології та класифікації засобів праці / В. Сопко, В. Карєв // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 3. – С. 11–15.
14. Судин Ю. А. Облік гудвілу підприємств: теорія і практика / Ю. А. Судин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Вип. 4 (46). – Ужгород: ЛІРА, 2015. – С. 368–372. – (Серія “Економіка”).
15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. Мінфіном України № 291 від 30.11.99 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 7 лютого 2013 року, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 242 18 жовтня 1999 року, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
18. Міжнародний стандарт фінансової звітності 38 “Нематеріальні активи” (версія перекладу українською мовою на 01.01.2016 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

References

1. Biriuk O. H. Formuvannia oblikovoi polityky shchodo malotsinnykh ta shvydkoznoshuvanykh predmetiv [Accounting policy-making for low-cost and non-durable items]. *Finansy, oblik i audyt – Finance, Accounting and Audit*, 2008, Issue 12, p. 197-203 [in Ukrainian].
2. Bondar M. I., Babich V. V. Amortyzatsiia neoborotnykh aktyviv: oblik ta opodatkuvannia [Amortization of noncurrent assets: accounting and taxation]. *Visnyk ZhDTU – The Journal of Zhytomyr State Technological University. Series: Economics*, 2011, p. 33-34 [in Ukrainian].
3. Hrisko A. P. Oblik osnovnykh zasobiv: teoriia, problemy, perspektyvy: Monohr. [Accounting of capital assets: theory, challenges and prospects: monograph]. Kharkiv, 2002, 276 p. [in Ukrainian].
4. Dyba V.M. Orhanizatsiia analitychnoho obliku neoborotnykh aktyviv (nematerialnykh aktyviv i osnovnykh zasobiv) [Organization of analytic accounting of noncurrent assets (intangible assets and capital assets)]. *Ekonomika ta pidpriemnytstvo: Zb. nauk. prats molodykh vchenykh ta aspirantiv – Economics and Entrepreneurship: research papers of young scientists and post-graduate students*, 2008, Issue 20, p. 336-349. [in Ukrainian].
5. Kafka S. M. Ekonomichni i bukhhalterskyi pidkhody do otsinky neoborotnykh aktyviv [Economic and accounting approaches to the valuation of noncurrent assets]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, 2017, No. 1 (75), p. 33-40 [in Ukrainian].
6. Kesarchuk H. S., Mashyka M. V. Oblik MShP: aktualni problemy ta shliakhy vdoskonalennia [Accounting of low-cost and non-durable items: current challenges and ways of improving]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser. : Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economics*, 2014, Issue 1, p. 223-227 [in Ukrainian].
7. Kutsyk P. O., Shumylo R. R. Vyznachennia ekonomichnoi suti shvydkoznoshuvanykh ta malotsinnykh neoborotnykh predmetiv yak peredumova ratsionalnoi orhanizatsii yikh obliku i kontroliu [Characterizing the economic nature of low-cost and non-durable items as a precondition for rational organization of their accounting and control]. *Ekonomichniy analiz – Economic Analysis*, 2010, No. 6, p. 99-102 [in Ukrainian].
8. Kutsyk P. O., Shumylo R. R. Otsinka suchasnoho stanu obliku i kontroliu malotsinnykh i shvydkoznoshuvanykh aktyviv [The current state of accounting and control of low-cost and non-durable assets]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser.: Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economics*, 2010, Issue 29 (Part 2), p.18-20 [in Ukrainian].
9. Maliarchuk I. I., Kholod Z. M. Osnovni aspekty finansovoho ta podatkovoho obliku malotsinnykh neoborotnykh aktyviv [The main aspects of financial and tax accounting of low-cost noncurrent assets]. *Naukovi zapysky Ukrainskoi akademii drukarstva. Seriya: Ekonomichni nauky – Scientific Papers of Ukrainian Academy of printing. Series: Economics*, 2015, No. 1, p. 12-19 [in Ukrainian].
10. Petriv O. I. Bukhhalterskyi ta podatkovyi aspekty obliku malotsinnykh neoborotnykh materialnykh aktyviv: osnovni vidminnosti ta neuzghodzenosti, problemy obliku [Accounting and tax aspects of recording low-cost noncurrent tangible items: major differ-

- ences and inconsistencies, accounting problems]. *Naukovo-informatsiyni visnyk "Ekonomika" – Scientific and Information Bulletin of Economics*, 2013, No. 7, p. 381-387 [in Ukrainian].
11. Sazhynets S. Y. Aktualni pytannia rozvytku systemy obliku oborotnykh malotsinnykh ta shvydkoznoshuvanykh materialnykh aktyviv na pidpriemstvi [Current issues of accounting of current low-cost and non-durable tangible assets at enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika" – Bulletin of Lviv Polytechnic National University*, 2012, No. 721, p. 219-225 [in Ukrainian].
  12. Zadorozhnyi Z.-M. V., Semehen L.H., Bohutska L.T. Aktualni pytannia oblikovoi polityky pidpriemstv shchodo neoborotnykh aktyviv: monohraf [Current issues of accounting policies of enterprises on noncurrent assets: monograph]. Ternopil: TNEU, 2012, 237 p. [in Ukrainian].
  13. Sopko V., Kariev V. Deiaki pytannia terminolohii ta klasyfikatsii zasobiv pratsi [Some matters of terminology and classification of material and supplies]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt – Accounting and audit*, 2006, No. 3, p. 11-15 [in Ukrainian].
  14. Sudyn Yu. A. Oblik hudvilu pidpriemstv: teoriia i praktyka [Accounting of goowill at enterprises: theory and practice]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser. : Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economics*, 2015, Issue 4 (46), p. 368-372 [in Ukrainian].
  15. Instruksiiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii: zatv. Minfinom Ukrainy vid 30.11.99 r. № 29 [A Guide on the application of the Chart of accounts for accounting of assets, capital, liabilities and business transactions of enterprises and organizations: approved by the Ministry of Finance of Ukraine, 30 November, 1999, No. 29], from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> [in Ukrainian].
  16. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 7 liutoho 2013 roku № 73, zi zminamy i dopovnenniamy [National Regulation (Standard) of Accounting "General Requirements for Financial Reporting", the Order of the Ministry of Finance No. 73, 07.02.2013], from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> [in Ukrainian].
  17. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 8 «Nematerialni aktyvy», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy 18 zhovtnia 1999 roku № 242, zi zminamy i dopovnenniamy [National Regulation (Standard) of Accounting 8 "Intangible assets", the Order of the Ministry of Finance No. 242 approved on 18 October, 1999], from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99> [in Ukrainian].
  18. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 38 «Nematerialni aktyvy» [International Financial reporting Standard 38 "Intangible assets"], from <http://www.minfin.gov.ua> [in Ukrainian].

Редакція отримала матеріал 25 грудня 2017 р.